

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ
број: 20/24
30-01-2024. год.
ПЕТРОВАЦ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА – ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ

ЗА 2023. ГОДИНУ

Током 2023. године реализовани су следећи програмски садржаји:

Заштита и документација

У оквиру пројекта „Увођење музејских стандарда кроз дигитализацију у Завичајном музеју Петровац на Млави“ који је подржан од стране Министарства културе и информисања, кустоси Завичајног музеја наставили су процес дигитализације предмета из збирки (историјске, ликовне, археолошке, нумизматичке и етнолошке).

Уз помоћ сарадника Музеја Александра Вилића, у оквиру програма Националне службе за запошљавање „Моја прва плата“, настављен је рад на ажурирању музејског сајта, дигитализацији изложбених каталога, пописивању и категоризацији музеалија по врстама предмета у ексел табелу, рад на селекцији предмета, докумената и фотографија из Легата Драгана Савића, као припрема за изложбу посвећену стогодишњици од рођења Драгана Савића.

Током јануара и фебруара кустоси Завичајног музеја сместили су ликовну, историјску и етнолошку збирку у депое који су адаптирани и опремљени у претходној години захваљујући средствима добијених на конкурс Министарства културе.

На позив директорке Музеја Жаклине Перић – Деск Креативна Европа Србије, организовала је **Презентацију програма Креативна Европа – Култура и ЦЕРВ програма**. Презентација је била намењена јавним институцијама, удружењима и појединцима који делују у свим секторима културе и сектору образовања и социјалне заштите. Представљени су отворени позиви за предлоге пројеката и пројекте који су подржани у оквиру програма, као и подршку коју апликантима пружа Деск Креативна Европа Србије при Министарству културе Републике Србије.

У оквиру прекограничне сарадње Завичајни музеј – Петровац на Млави је позван да учествује на пројекту „Старе зграде нови музеји“ од стране Етнолошког

музеја у Карансебешу, Румунија - који финансира Европска Унија. На скупштини СО Петровац донета је Одлука да се Музеју додели Стара школа, да би Музеј могао да аплицира, а Општина ће суфинансирати Пројекат.

Завичајни музеј је у 2023. години на конкурсима које је расписало Министарство културе Републике Србије добио средства за реализацију пројеката:

- 1) **„Наставак опремања депоа Завичајног музеја Петровац на Млави“** ради стварања услова за боље чување, заштиту и одржавање музејске грађе: осавремењивање, уређење и опремање простора у постојећим габаритима.
- 2) **„Набавка опреме за завршетак дигитализације у Завичајном музеју Петровац на Млави“** – чиме је настављен развој апликација и подизање информационо-комуникационих капацитета Музеја за потребе обављања процеса дигитализације културног наслеђа.
- 3) **„Живот и дело Драгана Савића – Изложба поводом 100 година од рођења (1923-2023)“** - општи циљ пројекта је наставак рехабилитације лика и дела Драгана Савића, једног од најзначајнијих југословенских карикатуриста XX века, као и даље презентовање и популаризација Легата.

Укупна вредност одобрених средстава за ова три пројекта је била 1.350.000,00 динара.

Етнолошка збирка је ове године увећана поклоном, Слободан Јанковић је поклонио добро очувану Сингер машину, коју је наследио од мајке.

У оквиру историјске збирке настављени су преговори у вези формирања **Легата Слободана Данка Селинкића**.

На основу Правилника о садржају и начину вођења документације о музејској грађи („Службени гласник РС“, бр. 118/21), а који је донет на основу одредби Закона о музејској делатности („Службени гласник РС“, бр. 35/21) дефинисана је различита музејска документација, која се води дигитално и аналогно. Сходно томе, Музеј је набавио Књигу улаза и Инвентарне књиге за збирке.

Археолошка истраживања

Захваљујући опредељеним средствима, Завичајни музеј Петровац на Млави је као партнер на пројекту Завода за заштиту споменика културе у Смедереву, под називом *Систематска археолошка истраживања средњовековног града Ждрела*, учествовао у тернским радовима, заједно са Завичајним музејом Хомоља у Жагубици. Током септембра настављена су археолошка ископавања на манастирском комплексу који је познат под именом „Митрополија“ у Горњачкој клисури. Будући да је археолошко налазиште већ деценијама уназад мета „дивљих копача“, и овогодишња

истраживања су у највећој мери била усмерена на санацију терена, тако да су радови на појединим местима, где је то било могуће, урађени помоћу механизације. Пре 40-ак година, тада новоосновани Завод у Смедереву обавио је сондажне радове на тзв. Великој цркви и око конака и делимично конзервирао остатке зидова прекривши крунице зидова малтером који је до данас пропао, тако да данашња истраживања можемо подвести и под ревизиона. Ове године рад је био концентрисан на унутрашњи простор цркве, припрате, капеле, као и на простор јужно и југозападно од ових објеката до јужног бедема. Током октобра обављени су мањи конзерваторски радови на цркви, припрати и капели. Руководилац радова је археолог Дејан Радовановић, музејски саветник конзерватор и директор смедеревског Завода.

Изложбена делатност

Током 2023. године у Завичајном музеју реализовано је шест тематских изложби.

Током **јануара и фебруара до половине марта 2023.** актуелна је била гостујућа изложба **„Тајна мермера – ARCANUM LAPIS“** из Народног музеја Пожаревац.

У другој половини марта, у оквиру манифестације **„Стрип 9. трип“** реализована је изложба **„Избор илустрација и стрип табли из ликовне збирке Завичајног музеја“**. На изложби су били представљени радови досадашњих учесника ове манифестације, као и избор радова из Легата Божидара Боже Веселиновића и Легата Драгана Савића.

На Међународни дан Музеја, 18. маја 2023. године у оквиру манифестације **„Музеји за 10“** у Галерији Завичајног музеја Петровац на Млави отворена је изложба **„Костими из серије Немањићи – рађање краљевине“**. На поставци су биле реплике одеће и реквизита који су ношени у то време, а сви костими стварани су на историјским основама. Ове и још око осам стотина костима, месец и по дана ручно је правио двадесеточлани тим, са костимографом Стефаном Савковићем и сценографима Кирилом Спасеским и Мирославом Миром Андрејевић. На отварању је наступила Параскева Симоновић.

Поводом Дана општине, у сарадњи са Народном библиотеком **„Ђура Јакшић“** 29.05.2023. организована је трибина **„Средњовековни град Ждрело“** коју је водио др Гордан Бојковић, директор Народног музеја Пожаревац.

У сарадњи са Општином Петровац на Млави и Удружењем за очување старих заната и вештина **„Бели орлови“** из Београда, 11.06.2023. у градском парку организован је догађај под називом **„Витезови и принцезе“**. Програм је садржао малу школу мачевања и стреличарства, средњовековне витешке борбе и изложбу опреме.

У сарадњи с Народном библиотеком „Ђура Јакшић“ у Галерији Завичајног музеја 22.06.2023. отворена је изложба и додељене су награде за најбоље радове на ликовном конкурс у „Дизајнирај свој средњовековни костим“. Учесће су на овом конкурс узели ученици нижих разреда из пет основних школа: „Бата Булић“ Петровац на Млави, „Јован Шербановић“ Рановац, „Професор Брана Пауновић“ Рашанац, „Бранко Радичевић“ Мелница и „Жарко Зрењанин“ Велико Лаоле.

У уторак, 4. јула 2023. године у Галерији Завичајног музеја отворена је гостујућа изложба „**НАША СУГРАЂАНКА КРАЉИЦА ДРАГА: ИЗМЕЂУ СЛАВЕ И АНАТЕМЕ**“ из Музеја рудничко-таковског краја из Горњег Милановца, аутора виших кустоса Ане Ранковић и Александра Марушића. Поставка је била подељена на сегменте који говоре о животу Драге Обреновић: Порекло и младост, Госпођа Машин, Дворска госпођа краљице Наталије, Вереница краља Александра, Краљевско венчање, Живот на двору, Краљица Србије, Краљица Драга 1902-1903, Мајска трагедија 1903, и коначно Перцепција личности краљице и догађаја српске историјске сцене у иностранству и код нас.

У оквиру манифестације „Дани Петра Добрњца“, која се ове године организује први пут, крајем јула отворена је спомен кућа у селу Добрње посвећена овом војводи, где део поставке чини документарна изложба Завичајног музеја „Млавске војводе“.

Од августа до новембра у Галерији Завичајног музеја био је изложен избор радова из ликовне збирке ЗМП. Изложбу и Сталну поставку посетила је министарка просвете Славица Ђукић Дејановић.

У петак, 08. децембра 2023. у Галерији Завичајног музеја Петровац на Млави отворена је документарно-уметничка изложба поводом 100 година од рођења Драгана Савића (1923-2023) под називом „**Живот и дело Драгана Савића**“, аутора Дарка Стокића. Изложба је подељена у неколико сегмената који прате Савићев живот од рођења, школовања, рада у редакцијама листова „Јеж“ и „Борба“, путовања у Америку и добијања престижне награде на међународном конкурс у „Карикатура у борби за мир“, боравка међу борцима алжирске револуције, спорног случаја око маскоте града Београда, и тако даље, све до смрти и формирања Легата у Завичајном музеју 2019. године. Сваки од наведених сегмената прати и одређени број уметничких радова, докумената и личних предмета. Изложба, коју прати 13 форека, као и каталог изложбе у тиражу од 400 примерака, реализовани су уз финансијску подршку Министарства културе Републике Србије.

За наведене активности током 2023. године укупан број посета појединачних и групних износи 4750.

Педагошко-пропагандни рад

Сходно програму пословања и рада, као и други музеји у Србији, и Завичајни музеј Петровац на Млави је формирао Педагошко-пропагандно одељење, које је 2013. године и статутарно дефинисано.

Током трајања изложбе **„Костими из серије Немањићи – рађање краљевине“**, организована су стручна вођења за ученике свих разреда и расписан је ликовни конкурс под називом **„Дизајнирај свој средњовековни костим“**.

У оквиру манифестације **„Недеља истраживача“** коју организује Основна школа „Јован Шербановић“ Рановац, у Галерији Завичајног музеја 26. септембра 2023. одржана је радионица за ученике нижих разреда ОШ „Бата Булић“ под називом **„Са морског дна до музеја“**. Током ове активности, поред научних метода истраживања и прикупљања препарата који ће постати музејски експонати, ученици су могли да се упознају и са начинима детерминације мекушаца, као и методама постављања изложбе у музеју која, поред научне, има и уметничку компоненту. Иста радионица одржана је и током **„Ноћи истраживача“** 29. септембра 2023. на градском тргу.

Током **„Дечије недеље“** која се одржала од 2. до 8. октобра 2023. ученици свих разреда имали су прилике да се упознају са изложеним радовима из ликовне збирке ЗМП као и са **Сталном музејском поставком**.

У оквиру **јавног презентовања културне баштине општине Петровац** на Млави путем медија, активности Завичајног музеја су редовно испраћене путем локалних, регионалних и националних (**радио, тв и писаних**) медија као и преко **музејског сајта**. Рад педагошко-пропагандног одељења Завичајног музеја Петровац на Млави огледа се и у праћењу и учествовању у раду **друштвених мрежа**.

Публиковање и издавачка делатност

Што се издавачке делатности тиче, штампани су пропратни флајери и каталози изложби које су организоване у Завичајном музеју током 2023. године, као и новогодишња честитка. Поводом изложбе **„Живот и дело Драгана Савића“** штампан је bookmark, а поводом отварања Туристичког инфо центра у Петровцу на Млави штампан је тролист инфотмативног карактера, везан за активности и збирке музеја.

Стручно усавршавање

Факултет драмских уметности у Београду у сарадњи са Министарством културе Републике Србије организовао је курс **„Представљање дигитализованог културног**

наслеђа“ за запослене у установама културе. Курс је похађала директорка Музеја Жаклина Периф. Циљ курса је је обука како претворити дигитализован материјал у привлачно аудио-визуелно дело, погодно за онлајн и телевизијске канале. Курс је посебно осмишљен за стручњаке који се баве културним наслеђем.

У оквиру програма „**Моја прва плата**“ Националне службе за запошљавање, Завичајни музеј се пријавио на конкурс и одабрао кандидата. Од 26. децембра 2022. склопљен је тројни уговор између Музеја, Националне службе и корисника програма Александра Вилића из Петровца на Млави, који је у Музеју до 25. септембра 2023, између осталог, обављао и административне послове.

Музејска библиотека

Путем поклона појединаца, размене са сродним установама и другим музејима, библиотека Завичајног музеја обogaћена је за 13 наслова. Музејска библиотека сада броји укупно 1439 инвентарисаних наслова.

Одржавање просторија и опреме за рад

Од добијених средстава у оквиру пројекта „**Наставак опремања депоа Завичајног музеја Петровац на Млави**“, од Министарства културе купљена су и постављена једна алуминијумска врата, четири метална архивска кабинета, два метална ормана и метална полица за књиге.

У оквиру пројекта „**Набавка опреме за завршетак дигитализације у Завичајном музеју Петровац на Млави**“, који је подржан од стране Министарства културе Републике Србије набављен је фотоапарат са пратећом опремом (студијска расвета, шатор за фотографисање предмета, филтер за објектив, две меморијске картице, читач картица, сталак и ранац за фотоапарат).

Замењен је мали бојлер.

Директорка,

Жаклина Периф